

amely mai erdőterületünk nagy részének produktivitását veszélyeztetné és az O. F. B. által sem lenne a mérséklet határai között tartható.

Népünk, sajnos, a legelők ápolásáról és okszerű használatáról fogalommal nem bír. Régebbi legelőit jókarban tartani nagyon kevés helyen tudta s ha egy területet kiélt, terméketlen, vizmosásoktól szaggatott kopársággá tette, akkor új területeket követel az erdő rovására, hogy azokat éppen oly okszerűtlenül használja és a legrövidebb idő alatt tönkretegy, mint az eddigieket.

Nem lehet kormányzati cél, hogy egyfelől számos kopárságot nagy áldozatokkal beerdósítsunk, vizmosásokat megkössünk, másfelől azonban újabb kopárok keletkezését törvényhozási úton elősegítsünk!

Végül kifogásolja az egyesület felterjesztése, hogy a tervezet az erdőt a földbirtokreform tárgyává teszi, a nélkül, hogy az O. F. B.-ban erdőgazdasági szakértőknek helyet adna, vagy ilyenek meghallgatásáról bárhol gondoskodnék.

Az 1923. évi párisi nemzetközi természetvédelmi kongresszusról.

Irta: **de Pottere Gerard**, min. tanácsos.

A franciák fővárosát diszitő nagy botanikus és fűvészkerthez (Jardin des Plantes) tartozó természetrajzi muzeum termeiben nyílt meg 1923. évi május hó 31-én L. Mangin igazgató vezetése alatt a természetvédelmi kongresszus.

A szőnyegre kerülő kérdések iránti meleg érdeklődésünknek számos francia természettudós, hivatalos funkcionárius, technikus és természetbarát adott megjelenésével kifejezést; ezeken kívül a külföldi államok részéről, betűrend szerint felsorolva, eddigi tudomásom szerint csupán az Amerikai Egyesült Államok, Belgium, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Nagy-Britannia, Németalföld, Spanyolország és Svájc képviseltette magát. Feltűnőnek jelezhetem, hogy az utódállamaink közül egyetlen egy sem vett részt a kon-

gresszuson. Az idők jelének mondható továbbá, hogy Németország, Ausztria és Oroszország is hiányzott.

Természetes, hogy a felvetett gazdag tárgysorozat e pillanatban még nem tekinthető át, amennyiben a tárgyalások, midőn e sorokat írom, öt külön osztályra széttagolva folynak.

Az 1. osztály tárgya az állatvilág, a 2. osztályé a növényvilág, a 3. a talaj és altalaj kérdéseit tárgyalja, a 4. a tájak és általában a természet kultuszával, az 5. végül a nemzeti parkokkal és az általános igazgatással foglalkozik.

Ebben az utolsó osztályban volt szerencsém f. hó 1-én a magyarországi természetvédelmet illetőleg a következőket előadni:

1913-ban a nemzetközi természetvédelmi tanácsadó bizottság alapítása alkalmával ismertette Magyarország első ízben és nemzetközi értelemben mindazokat az általános intézkedéseket, melyeket a természetvédelem terén a fennhatósága alatt álló területén foganatosított, illetőleg végrehajtásukat megindította.

A magyar államerdészet élén álló h. államtitkárunk, Kaán Károly, kit szerencsém van ezen a kongresszuson egyéb sokoldalú hivatalos elfoglaltsága miatt helyettesíteni, a Bernben 1913. évi november hó 17—19-ig lefolyt nemzetközi természetvédelmi értekezleten tartott előadásában részletesen ismertetett mindent, ami addig a pillanatig nálunk történt. Méltóztassanak ennek következtében megengedni, hogy ehhez az előadáshoz csatlakozzam, mely az említett értekezletről szóló jegyzőkönyvek gyűjteményének első kötetében a 105. oldalon található.

A szóban lévő előadásban is felemlített nagy növényföldrajzi munka azóta és pedig még a háboru előtt megjelent. Ez a mű ennél fogva a régi Magyarország összes részeire vonatkozik és két terjedelmes kötetből áll.

A háboru kitöréséig a következő természeti emlékeket jelentették be az ország különböző részeiből:

315 olyan természeti alkotást, amelyhez történelmi emlékek avagy mondák fűződnek;

20 őserdőrészlet;

200 hatalmas méreteiről nevezetes fa;

13 olyan erdőrészlet, mely a fafajok különös elegyénél fogva érdekes és ennél fogva fenntartásra érdemes;

3 olyan erdőrészlet, mely növényzete miatt tudományosan érdekes;

32 olyan földrészlet, mely ritkább madárfajok költőhelye, vagy ritkább emlősök és növények előfordulási helye;

124 tudományosan érdekes kőzetalakulás;

13 őstőzegtelep és láp;

190 esztétikailag különösen értékes és érdekes természeti alkotás;

148 természeti különlegesség.

Ezek az adatok a régi magyar királyság területére vonatkoznak, minek következtében nagy részükre már nem vagyunk illetékesek, így pl. a Magas Tátrára sem, melyben Hohenlohe herceg bölényeket tenyésztett. Ez a terület jelenleg Csehszlovákiához tartozik.

Mindazonáltal, hogy a bölény fenntartható legyen, a kormányzó ő főméltósága néhány bölényt, amelyek a budapesti állatkert tulajdonát képezik, a visegrádi m. kir. erdőgondnokságban a közelmúltban szabadba helyeztetett.

Ugy esztétikai, tudományos, mint erkölcsi szempontból, nemkülönben a természeti emlékek fenntartásának fontosságára való tekintettel igen kívánatos, hogy az elvesztett területeinkre illetékes államok minél hamarabb csatlakozzanak a nemzetközi természetvédelem intézményeihez.

Közügyi és földmívelésügyi minisztereink most dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely a mű- és természeti emlékekről szól. A műemlékek a közügy, a természeti emlékek pedig a földmívelésügyi miniszter hatásköréhez fognak tartozni. Reméljük, hogy ez a törvény mielőbb életbelép.

Általában megállapítható, hogy a nyilvánosság a természetvédelem kérdései iránt mindinkább élénkebben érdeklődik, mivel ezekkel az ügyekkel nemcsak a hivatalos tényezők és tisztviselők foglalkoznak, hanem társulatok és magánosok fordulnak a hatóságokhoz, hogy a birtokukban lévő természeti emlékek hathatósabb védelmét biztosíthassák.

A talaj tehát már elő van készítve a munka alatt lévő törvény végrehajtására; csak az volna a kívánságunk, hogy

az összes többi érdekelt nemzettel teljes egyetértésben eselekedjünk.

Ezért van szerencsém a kongresszushoz a következő tiszteletteljes javaslatokkal fordulni:

1. hogy az érdekelt nemzetek között a természetvédelemről szóló már meglévő törvények kölcsönösen kicseréltessenek;

2. hogy a békeszerződések értelmében más államok tulajdonába került természeti emlékek az utódállamok által hasonlóan fenntartassanak és megvédessenek.

Örömmel közölhetem, hogy a kongresszus fenti előadásomat és az azzal kapcsolatos javaslatokat általános tetszéssel fogadta s így remélhető, hogy a záróülés ezeket a javaslatokat el is fogadja.

Befejezésül közlöm, hogy Sarasni Pál, svájci tanár és a berni nemzetközi tanácsadó bizottság elnöke terjedelmes emlékiratot terjesztett a mostani kongresszus elé, melyben arra törekszik, hogy a berni nemzetközi bizottságot mielőbb a mostani viszonyoknak megfelelő alakban újból életrekeltsse.

Az erdészeti törvényjavaslatok tárgyalása.)*

(Befejező közlemény.)

Az alföldi erdők telepítéséről és fásításáról szóló törvényjavaslatot a nemzetgyűlés március hó 6-iki ülésén vette tárgyalás alá.

Marschall Ferenc előadó nagy hozzáértéssel mutatott rá a javaslat rendkívül nagy fontosságára s megállapította, hogy a mult század óta ez a törvényjavaslat az első lépés abban a mozgalomban, amely a nagy magyar Alföldet a gazdasági megújhódás területévé kívánja átalakítani.

Az Alföld speciális gazdasági, közgazdasági és egészségügyi viszonyainak egyik oka a Duna-Tisza szabályozása, mellyel akaratlanul is hozzájárultak ahhoz, hogy az Alföld, különösen a szárazabb évszakokban, valóságosan tropikus

*) L. Erdészeti Lapok 1923. III. füzet 96. old. és IV. füzet 131. old.